

DOI: 10.33310/2518-7813-2019-67-4-251-256
УДК 373.3.011.3-051:005.95:378

Тетяна ШЕСТАКОВА

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і психології
Українського Гуманітарного Інституту, м.Буча, Україна
e-mail: tvpedtvor@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КОУЧІНГУ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

В статті розглянуто особливості використання коучінгу у вищій освіті та виділено провідні напрямки і вектори впровадження коучінг-технології в практику професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів. Організуючий вектор впровадження коучінгу в професійно-педагогічній освіті (що реалізується в єдності Кураторського, Викладацького, Фахового та Наукового напрямків) сприяє підвищенню якості професійної освіти майбутніх учителів початкових класів за рахунок організуючих впливів на розвиток і реалізацію коучінгових компетентностей вузівських викладачів. Стимулюючий вектор має забезпечити необхідну актуалізацію пізнавальних і самоактуалізуючих потреб у студентів, щоб створити базу для ефективного застосування коучінг-технологій.

Ключові слова: коучінг, впровадження коучінгу, вектор впровадження, напрямок впровадження, куратор, наставник.

Актуальність: Модернізація освітньої галузі на засадах розвитку суб'єктності й актуалізації творчого потенціалу кожного учасника навчально-виховного процесу обумовлює значний інтерес педагогів практиків і теоретиків до коучінгу як новітнього феномена психолого-педагогічної діяльності. Стрімкий розвиток коучінгу за останні 20-30 років вивів його на другу позицію в ряду професій, що найшвидше розвиваються. Це є відображенням сучасних тенденцій збагачення трудового капіталу за рахунок активізації людського потенціалу. Отримані в бізнес-проектах результати використання коучінгу є просто вражаючими, адже вони спонукають до прояву безмежного людського потенціалу і спрямування його в конструктивне русло на розвиток організації, на досягнення освітніх цілей.

Огляд останніх досліджень: Теоретичні основи коучінгу як інструменту розвитку особистості шляхом актуалізації її творчого потенціалу ґрунтовно викладено в працях його засновників Г.Голві, Дж.Леонарда, Дж.Уйтмора та сучасних дослідників М.Ландсберг, В.Максімов, Т.Нікітіна, М.Шаталіна, О. Нежинська, В.Тименко, В.Сидоренко та ін. Практичні аспекти використання коучінгу в різних сферах людської життєдіяльності представлені в численних працях сучасних вчених, особливе місце серед яких займають дослідження педагогічного коучінгу (Ю.Колесніченко, О.Красовська, Т.Чернова, В. Сидоренко та ін.) та специфіки його застосування в роботі з людьми різних вікових груп: з учнями, студентами, дорослими.

Пропри значний науковий доробок, присвячений вивченню різноманітних аспектів викорис-

тання коучінгу в професійній освіті, питання його цілеспрямованого впровадження в педагогічних ВНЗ не набуло достатнього висвітлення. Тому **метою** нашої роботи стало виявлення основних можливостей і особливостей використання коучінгу у вищій освіті та виділення провідних напрямків і векторів впровадження коучінг-технології в практику професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Виклад основного матеріалу: Щороку коучінг набуває все більшого поширення в різних сферах людської діяльності: від бізнесу і керівництва підприємствами до освіти і, навіть, туризму. Коучінг в Україні – явище досить молоде і представлене переважно в компаніях, що мають вихід на іноземний ринок. Часто коучінг плутають із бізнес- та психологічним консультуванням, хоча це самостійний напрямок і в управлінні, і в консультуванні, і в освіті.

За визначенням Міжнародної Федерації Коучінгу в основі коучінгу лежить партнерство з клієнтом у процесі розумового та креативного мислення, що надихає клієнта максимізувати свій особистий та професійний потенціал. Цей процес співпраці ґрунтується на взаєморозумінні коуча та співробітника, який готовий розвивати свій потенціал для досягнення особистих і корпоративних цілей. Дж. Уйтмор, розглядаючи коучінг як метод управління персоналом, що покликаний розкрити потенціал особистості з метою підвищення його ефективності, підкреслює, що він базується на внутрішній силі лідера. Тому, як стверджує Т.Голві, коучінг є мистецтвом створення – за допомогою бесіди та поведінки – середовища, що полегшує рух людини до означеної мети так, щоб

цей рух приносить задоволення [1, 194]. Роблячи ставку на розкриття індивідуальних особливостей кожної людини, Т.Голві підкреслює, що коучинг спрямований не на консультування, надання відповіді на ті чи інші життєві питання, а допомагає розкрити свій потенціал, свої здібності й можливості, знайти в собі резерви та сили розв'язати проблему, що дає можливість працювати та жити із задоволенням. Дж. Уйтмор зазначає, що коучинг як вплив, основною і постійною метою якого є формування впевненості в собі незалежно від змісту конкретного завдання [7,25], допомагає людині розкрити свою самомотивацію, приховані таланти і ресурси, стимулює до креативності та ініціативи. В колективній роботі використовується корпоративний коучинг, що за визначенням Міжнародної Федерації Коучінгу, є процесом розвитку навичок, інструментів, знань і можливостей індивідумів і команд, спрямований на підвищення продуктивності, ефективності, на розвиток творчого підходу до вирішення завдань. Безсумнівними результатами коучінгу, на думку його засновників і дослідників, є підвищення продуктивності діяльності кожної людини і групи в цілому, покращення взаємовідносин у групі, здатність швидко й ефективно реагувати в критичних ситуаціях, гнучкість і адаптивність до змін [4, 34].

Нині коучинг розглядається як вид психолого-управлінського консультування, як метод навчання працівників, як сучасна технологія підвищення ефективності навчального процесу, як сучасна інтерактивна технологія в освіті, нова технологія в професійній освіті. Загально визнаною є ідея важливості використання коучінгу у професійній освіті і особливо в системі підготовки вчителів, чия діяльність по своїй природі є найбільш близькою до коучингової. Не виключенням є і професійна підготовка учителів початкових класів, яка в системі сучасних освітніх орієнтирів має бути суттєво насичена інтерактивними технологіями навчання, провідною серед яких в системі професійної освіти є, звичайно ж, коучинг-технологія. Її впровадження в практику сучасної підготовки учителів початкової ланки освіти потребує детального осмислення для вироблення пріоритетних шляхів використання коучінгу як потужного інструменту особистісного і професійного зростання усіх суб'єктів навчально-виховної взаємодії.

У численних дослідженнях сучасних вчених виявляються різноманітні особливості використання коучінгу в педагогічному процесі ВНЗ на заняттях мовного циклу (М.Жовнір) для викладання юридичних дисциплін (Л.Рябовол, В.Гриценко, О.Сокурєнко) та ін., для розвитку емоційної компетентності (Д.Ненашев), самоосвітньої компетентності (Н.Горук) професійної компетент-

ності вчителів (О.Нежинська, В.Тименко) та ін., в яких охарактеризовано «особливості застосування технології коучінгу у вищій школі у процесі викладання навчальних дисциплін на практичних і семінарських заняттях, для виконання науково-дослідних завдань, курсових і дипломних робіт з метою стимулювання самостійного пізнавального пошуку, прийняття рішень, розвитку відповідальності, впевненості у власних можливостях» [8]. Цікавими є здійснені В.Сидоренко дослідження педагогічного коучінгу як «інноваційної технології науково-методичного супроводу, яка сприяє підвищенню якості підготовки, перепідготовки та підвищенню кваліфікації керівних і педагогічних кадрів освіти, формуванню у них педагогічної дії нової якості, здатності неперервно навчатися протягом усього життя» [6]

Коучинг як дуже багатогранний феномен сучасної психолого-педагогічної науки і практики має величезний потенціал для підвищення ефективності навчально-виховного процесу в усіх ланках освіти на засадах розвитку суб'єктності й активізації творчого потенціалу усіх учасників освітньої взаємодії. Для забезпечення повноти реалізації коучінгу в професійно-педагогічній освіті, на нашу думку, мало визнавати його значущість і усвідомлювати специфіку його інструментарію, варто здійснювати продумані дії в напрямку його цілеспрямованого впровадження. У багатьох викладачів простежується значний пізнавальний інтерес до цього нового, але дуже перспективного явища під назвою «коучинг», але коучингових компетентностей ще, на жаль, не сформовано. Цьому треба приділяти окрему увагу і дії по впровадженню коучинг-технології в практику вузівського викладання мають іти не лише від кожного окремого викладача, а й реалізовуватись в цілісній, організованій і керованій зверху системі впровадження коучінгу в професійно-педагогічну освіту. Керівникам вищих навчальних закладів і гарантам профілюючих спеціальностей варто всерйоз замислитись над ефективним впровадженням коучінгу в практику професійної освіти, для чого потрібно здійснювати певні організуючі і стимулюючі впливи на викладачів і студентів.

Організуючий вектор коучинг-впровадження, на нашу думку, має охоплювати різні напрямки використання коучінгу в професійній освіті (перш за все, це кураторський, викладацький, фаховий та науковий), щоб забезпечити цілісне, а не фрагментарне застосування коучинг-технологій для реалізації завдань професійної освіти й підвищення її якості.

Кураторський напрямок впровадження спрямовується на забезпечення використання потенціалу й інструментарію коучінгу для сприяння

індивідуальному становленню кожного студента в професії (через побудову індивідуальної освітньої траєкторії, вибору тактики і стратегії особистісного і професійного зростання та ін.). За умови задіяння професійного Коуча для індивідуальної і колективної роботи зі студентами, реалізація питань професійного становлення і розвитку мала б значно вищу ефективність, ніж без нього. Проте залучення дорогих спеціалістів коучів-професіоналів є невиправданою розкішшю, яку навряд чи вчинить будь-який свідомий керівник. В умовах наявних у ВНЗ трудових ресурсів і функціональних обов'язків працівників, найперше ці коучінгові функції сприяння професійному самовизначенню і зростанню студентів логічно було б покласти на кураторів академічних груп, попередньо забезпечивши їм належне ознайомлення з особливостями коучінгу як технології професійного навчання і розвитку. Це можна зробити в межах підвищення кваліфікації кураторів в формі проходження спецкурсу з відповідним контролем сформованих коучінгових компетенцій (і професійним відбором на «почесну посаду» куратора). Доречним було б і зменшення загального навчального навантаження кураторів академічних груп для вивільнення часу на реалізацію додатково покладених коучінгових функцій. Варто офіційно збільшити норматив відведеного часу на здійснення кураторських функцій в форматі колективної та індивідуальної роботи зі студентами для реалізації як уже відомих (і затверджених у багатьох вузівських положеннях про кураторів груп), так і для нових коучінгових функцій (коуч-сприяння індивідуальному професійному розвитку кожного студента групи).

Тобто, можливо усі загально-кураторські і коучінгові функції покласти на одну особу – куратора групи, вивільнивши його від надмірного загального навантаження, а можна іти шляхом розведення цих функцій та задіяння усіх викладачів до реалізації коучінгових функцій в індивідуальному режимі взаємодії зі студентами – майбутніми учителями.

Таким чином, інший варіант підходу до вирішення цього питання і реалізації індивідуального коучінгового підходу до усіх студентів, що навчаються, полягає у відокремленні функцій кураторства та індивідуального наставництва. Тоді *куратор* діє в межах чинних повноважень, якісно збагачуючи свою діяльність коучінг-підходом, коучинговим стилем взаємодії зі студентами, забезпечуючи їхнє професійне становлення й зростання в студентському колективі, розвиток студентського самоврядування та ін. Разом з тим, коучінгові функції покладаються на *індивідуальних наставників*, що обираються самими студентами з ураху-

ванням їхніх індивідуальних уподобань та людської співзвучності. Наставник може працювати в коучінг-режимі, наприклад, не більше як з п'ятьма студентами на рік впродовж усього року, турбуючись про їхнє особистісне і професійне зростання за час вузівського навчання. Це стимулювало б розвиток у ВНЗ *інституту професійного наставництва*. Наставником може стати будь-який викладач, який також пройшов відповідну курсову коучінг-підготовку і підтвердив сформованість коучінгових компетенцій.

Викладацький напрямок впровадження коучінгу в професійно-педагогічній освіті полягає в активному використанні коучінгу як інтерактивної технології, що сприяє розкриттю внутрішнього потенціалу студентів, підвищенню якості навчання у ВНЗ за рахунок розвитку суб'єктності студентів та налагодженню партнерської взаємодії з викладачами як із старшими колегами.

Застосування ідей педагогічного коучінгу, як зазначає В.Сидоренко, «означає поступовий перехід від традиційних аудиторних занять до тренінгової, індивідуальної, проектної, дистанційної форм роботи. Основними видами занять при реалізації технології є тренінги, тематичні дискусії, «круглі столи», консультації, дистанційне консультування тощо. Тобто основою методології та інструментарію коучінгу виступає інтерактивне спілкування, дискусія (питання-відповідь, Q&A), партнерські (рівноправні, фасилітативні) взаємовідносини викладача-коуча і педагога.» [6, 19].

Впровадження технології коучінгу у ВНЗ «можливе під час викладання різних дисциплін на практичних, семінарських заняттях, для виконання науково-дослідних завдань, курсових, дипломних, магістерських праць із метою стимулювання творчого пізнавального пошуку, прийняття рішень, розвитку незалежності, рішучості та відповідальності студента» – підкреслює М.Жовнір [2,92].

Особлива увага використанню коучінг-технології має бути приділена в ході викладання предметів психолого-педагогічного циклу Адже, наприклад, психологія має не лише знайомити студентів з психологічними явищами і феноменами, а безпосередньо забезпечувати самопізнання і саморозвиток майбутніх учителів в ході вивчення психології. В сучасній тематиці курсів психології і педагогіки гідним чином має бути представлений і коучінг, розкрито його психологічну сутність, інструментарій та особливості педагогічного використання. Найбільший потенціал реалізації коучінг-підходу в професійній освіті мають такі особистісно орієнтовані курси, як «Основи педагогічної творчості», «Основи педагогічної майстерності» «Основи професійно-педагогічного самовдосконалення» та ін.,

в яких студент – майбутній педагог розвивається як суб'єкт професійної діяльності, розвиваючи власні професійно значущі якості, формуючи навички педагогічної взаємодії. І від зразка педагогічного спілкування, заданого викладачем, багато в чому формується орієнтир педагогічної взаємодії у майбутнього вчителя початкових класів. Оновлення змісту потребують і фахові методики навчання у початкових школі, в яких має бути представлений сучасний досвід педагогічного осмислення феномена коучінгу та способи запровадження коучінгу у навчально-виховній взаємодії з дітьми молодшого шкільного віку.

Фаховий напрямок впровадження коучінгу передбачає ознайомлення студентів з сутністю і специфікою використання коучінгу в роботі вчителя початкових класів, як в роботі з дітьми, так і у взаємодії з їхніми батьками, а також у спільній діяльності з колегами-учителями та з самим собою з питань особистісно-професійного зростання (як селф-коучінг). Для висвітлення усіх цих питань мало оновлення змісту фахових методик, потрібен цілий комплексний спецкурс «Коучінг в діяльності вчителя початкових класів». Таким чином, коучінг має набути статусу **окремого напрямку професійно-педагогічної освіти** в циклі психолого-педагогічних дисциплін.

Досвід створення таких спецкурсів, що висвітлюють специфіку використання коучінгу в різних сферах професійної реалізації вже є і нині активно розвивається. Це і курс «Коучінг та наставництво у підприємницькій діяльності» (В.Павлов, О.Кушнірук) і спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти «Коучинг у діяльності практичного психолога системи освіти» (О.Нежинська, В.Тименко) та ін..

Науковий напрямок впровадження коучінгу в професійно-педагогічну освіту полягає в залученні коучінг-технологій для керівництва і сприяння підвищенню ефективності студентської науково-пошукової діяльності і дослідництва. Існує досвід групового PhD коучінгу для науковців, що являє собою змішаний формат консультування здобувачів та аспірантів, спрямований на отримання нових знань, мотивації, підтримки, а також покрокового просування у напрямі підготовки та захисту дисертації шляхом залучення досвіду PhD коуча, колективного розуму та актуалізації власного потенціалу кожного учасника групи. Цей досвід PhD коучінгу для аспірантів можна активно використовувати і для покращення роботи над курсовими, бакалаврськими та магістерськими роботами студентів – майбутніх педагогів початкових класів.

В цілому, представлені вище чотири **напрямки** об'єднуються в цілісний *Організуючий вектор*

впровадження коучінгу в практику професійно-педагогічної освіти майбутніх учителів початкових класів, який за рахунок спеціальних організаційних впливів, перш за все, на професорсько-викладацький склад ВНЗ, досягає ефективного задіяння коуч-технологій для професійного становлення й особистісно-професійного зростання студентів.

Разом з тим, окрім якісної реалізації організуючого вектору для ефективного впровадження коуч-технології в практику професійно-педагогічної освіти необхідно пам'ятати про дуже суттєву *особливість* коучінгу: його залежність від наявного рівня суб'єктності студентів, адже без початкового бажання студентів навчатись, без їхнього устремління до професійного зростання і відповідального ставлення до власної професійної освіти ніякий коуч не допоможе. Хоча використання коуч-технологій в практиці навчально-виховного процесу може суттєво сприяти становленню студентів – майбутніх учителів як суб'єктів навчальної діяльності, професійного розвитку і життя взагалі. Протевеликою проблемою використання коуч-технологій є те, що насправді коуч може допомогти не усім людям, а лише тим, які справді бажають досягти реальних змін у своєму житті чи розвитку. А таких людей, які знають: чого хочуть, свідомо ставлять певні цілі і прагнуть їх досягнення, статистично – близько 15%, а готових вийти із зони комфорту заради досягнення бажаних змін – і того менше: всього 3%. Тільки для цих людей коуч-технологія може бути ефективною, бо вона спирається на самостійність, свідомість і відповідальність людей, тобто на розвиненість їхньої суб'єктності.

Коучінг не навчає, він допомагає навчатись, але якщо не актуалізованою залишається потреба студентів у навчанні, у пізнанні, у професійному зростанні (що відносяться до вищих потреб людини), то даремними будуть усі наші коуч-старання. І тут має бути дуже тонкий, психологічно-виважений стимулюючий вплив на мотивацію навчання студентів. Дана умова ефективності використання коучінгу в освіті обумовлює необхідність другого вектора впровадження коучінга в професійній освіті – *Стимулюючого*, який має забезпечити зростання рівня суб'єктності студентів для адекватного сприйняття коуч-технологій.

Тому у впровадженні коучінг-технології необхідно рухатись з двох сторін: з однієї – підвищувати коучінгові компетенції викладацького складу ВНЗ й збагачувати коучінговими тенденціями зміст професійної освіти (організуючий вектор), а з іншої – всіляко забезпечувати зростання бажання якісно учитись у самих студентів (стимулюючий вектор).

Висновки: Для ефективного впровадження коучінгу в практику професійно-педагогічної освіти необхідно здійснювати певні організуючі і стимулюючі впливи на викладачів і студентів, що умовно окреслені нами в Організуючий і Стимулюючий **вектори** коучінг-впровадження.

Організуючий вектор впровадження коучінгу в професійно-педагогічній освіті (в єдності описаних вище чотирьох напрямків) сприяє підвищенню якості професійної освіти майбутніх учителів початкових класів за рахунок розвитку коучінгових компетентностей вузівських викладачів (внаслідок «озброєння» професорсько-викладацького складу ВНЗ коуч-інструментарієм). В той же час, *Стимулюючий* вектор має забезпечити необхідну актуалізацію пізнавальних і самоактуалізуючих потреб у студентів, щоб створити базу для ефективного застосування коуч-технологій.

У складі *Організуючого вектора* впровадження коучінгу в системі професійної освіти майбутніх учителів початкових класів можна виділити чотири основні **напрямки**: Кураторський, Викладацький, Фаховий та Науковий.

Кураторський напрямок відповідає за побудову студентом індивідуальної освітньої траєкторії професійного навчання і ефективно коучінг-сприяння студенту в рухові до окреслених ним освітніх цілей і задач особистісно-професійного зростання.

Викладацький напрямок спрямовується на підвищення якості освітнього процесу у ВНЗ завдяки використанню усього наявного інструментарію коучінг-технологій.

Фаховий напрямок забезпечує цілеспрямоване формування коучінгових компетенцій майбутніх учителів початкових класів як фахівців, що здатні використовувати коучінг-технології у всіх сферах професійної діяльності (навчальної, виховної, організаційної, методичної, професійно-розвивальної та ін.) у взаємодії з учнями, батьками учнів, колегами та самим собою як суб'єктом професійного розвитку.

Науковий напрямок сприяє підвищенню ефективності науково-дослідної роботи студентів завдяки впровадженню коуч-технологій в практику наукового керівництва пошуковою діяльністю майбутніх учителів початкових класів.

По кожному напрямку впровадження коучінг виступає в різному статусі: як технологія професійного навчання і розвитку, як технологія професійної освіти, як самостійний напрямок професійно-педагогічної освіти (в складі дисциплін психолого-педагогічного циклу), як технологія організації науково-педагогічного пошуку.

Подальшого дослідження і детальної розробки потребує окреслений нами стимулюючий вектор впровадження коучінгу в практику професійної освіти майбутніх учителів початкових класів. На часі також розробка спецкурсів «Коучінг – як технологія професійної освіти» для викладачів ВНЗ щодо можливостей і специфіки використання коучінгу в навчально-виховній особистісно і професійно розвивальній взаємодії зі студентами та «Коучінг – як технологія початкової освіти» для майбутніх учителів початкових класів щодо особливостей використання коучінгу в роботі вчителя початкових класів.

Список використаних джерел

1. Голви У.Т. Работа как внутренняя игра: фокус, обучение, удовольствие и мобильность на рабочем месте / У.Т. Голви ; [пер. с англ. Т. Гутникова]. – М. : Альпина бизнес букс, 2005. – 252 с.
2. Жовнір М. М. Коучинг-технології на заняттях мовного циклу: до питання впровадження і контролю навчальних досягнень студентів. / М. М. Жовнір // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах : матер. науково-практичної конференції, 22 березня 2018 р., Полтава, Україна. – Полтава: ВДНЗУ «УМСА», 2018. – С. 91-93.
3. Коучинг у діяльності практичного психолога системи освіти: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти / О.О.Нежинська, В.М.Тименко; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». – К., 2015. – 44 с.
4. Парслоу Э. Коучинг в обучении. Практические методы и техники / Э. Парслоу, М. Рэй. – СПб. : Питер, 2003. – 204 с. ил. – (Серия «Практическая психология»)
5. Романова С.М. Коучинг як нова технологія в професійній освіті / С.М. Романова // Вісник Національного авіаційного університету. – 2010. – Т. 1. – С. 83-88.
6. Сидоренко В.В. Педагогічний коучинг як інноваційна технологія науково-методичного супроводу професійно-особистісного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти / В.В. Сидоренко // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – Донецьк. – 2014. – № 3 (14). – С. 13-19.
7. Уитмор Дж. Коучинг высокой эффективности : пер. с англ. / Дж. Уитмор. – М. : Международная академия корпоративного управления и бизнеса, 2005. – 168 с.
8. Хмельницька О.С. Коучинг як сучасна технологія підвищення ефективності навчального процесу / О.С.Хмельницька // Молодий вчений. – червень 2017. – №6(46). – С. 315-319.

References:

1. [HolvyU.T. (2005) *Rabot a kakvnutrennyaya igra: fokus, obuchenye, udovolstvye y mobylnost na rabochem meste [Work as an Inner Game: Focus, Learning, Fun and Mobility in the Workplace]* – М. : Alpynabyznesbuku, 252. [in Russian].]
2. Zhovnir M. M. (2018) *Kouchynh-tekhnolohiyi na zanyattakh movnoho tsyklu: do pytannya vprovadzhennya i kontrolyu navchalnykh dosyahnenstudentiv. [Coaching technologies in the language cycle lessons: to the question of introduction and*

- control of students' educational achievements*] // [Aktualni pytannya kontrolyu yakosti osvity u vyshchyykh navchalnykh zak-ladakh] : mater. naukovo-praktychnoy konferentsiyi, 22 bereznya 2018 r., Poltava, Ukrayina. – Poltava: VDNZU «UMSA», S. 91–93. [in Ukrainian].
3. [Kouchynh u diyalnosti praktychnoho psykholoha systemy osvity: spets kurs dlya slukhachiv ochno-dystantsynoy i form vchannya v systemi pisyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity] [Coaching in the activity of a practical psychologist of the educational system: a special course for students of full-time distance learning in the system of postgraduate pedagogical education] / O.O.Nezhynska, V.M.Tymenko; NAPNUkrayiny, DVNZ «Un-tmenedzh. osvity». – K., 2015. – 44. [in Ukrainian].]
 4. Parslou É. (2003) [Kouchynh v obuchenyy. Praktycheskye metody y tekhnolyky] [Coaching in training. Practical methods and techniques] / É. Parslou, M. Réy. – SPb. : Pyter, 2003. – 204. – (Seryya «Praktycheskaya psykholohyya») [in Russian].]
 5. [Romanova S.M. (2010) Kouchynh yak nova tekhnolohiya v profesyniyi osviti] [Coaching as a New Technology in Vocational Education] // Visnyk Natsional'noho aviatsiynohouniversytetu. – 2010. – T. 1. – S. 83–88. [in Ukrainian].]
 6. Sydorenko V.V. (2014) [Pedahohichny y kouchynh yak innovatsiyna tekhnolohiya naukovo-metodychnoho suprovodu profesynno-osobystisno horozvytku vchytelya vsystemi pisyadyplomnoyi osvity] [Pedagogical coaching as an innovative technology of scientific and methodological support of professional and personal development of a teacher in the system of postgraduate education] // Naukovaskarbnytsya osvity Donechchyny. – Donetsk. – 2014. – № 3 (14). – S. 13-19. [in Ukrainian].]
 7. [Uytmor Dzh. (2005) Kouchynh vysokoy éfektivnosti : per. sanhl. [High Performance Coaching]– M. : Mezhdunarodnaya akademya korporatyvnoho upravlenyya byznesa, 168. [in Russian].]
 8. [Khmelnyska O.S. (2017) Kouchynh yak suchasna tekhnolohiya pidvyshchennya efektyvnosti navchalnoho protsesu] [Coaching as a modern technology of increasing the efficiency of the educational process] // Molody vchenyy. – cherven 2017. – №6 (46). – S. 315-319. [in Ukrainian].]

Татьяна Шестакова. Особенности внедрения коучинга в подготовку учителей начальных классов.

В статье рассмотрены особенности использования коучинга в высшем образовании и выделены ведущие направления и векторы внедрения коучинг-технологии в практику профессионально-педагогической подготовки будущих учителей начальных классов. Организующий вектор внедрения коучинга в профессионально-педагогическое образование (который реализуется в единстве Кураторского, Преподавательского, Профессионального и Научного направлений) способствует повышению качества профессионального образования будущих учителей начальных классов за счет организующих воздействий на развитие и реализацию коучинговых компетентностей вузовских преподавателей. Стимулирующий вектор должен обеспечить необходимую актуализацию познавательных и самоактуализирующих потребностей студентов, чтобы создать базу для эффективного применения коучинг-технологий.

Ключевые слова: коучинг, внедрение коучинга, вектор внедрения, направление внедрения, куратор, наставник.

Tetiana Shestakova Features of the introduction of coaching in the training of primary school teachers.

The peculiarities of the use of coaching in higher education are considered in the article and the leading directions and vectors of introduction of coaching technology in the practice of professional and pedagogical training of future primary school teachers are highlighted. The organizing vector of the introduction of coaching in vocational and pedagogical education contributes to improving the quality of professional education of future elementary school teachers at the expense of organizing influences on the development and realization of coaching competencies of high school teachers. The incentive vector should provide the necessary updating of students' cognitive and self-actualizing needs in order to create a base for effective use of coaching technologies.

The organizing vector of implementation is realized in the unity of Curatorial, Teaching, Professional and Scientific directions.

The curatorial direction is responsible for building a student's individual educational trajectory of vocational training and effective coaching assistance to the student in moving to the educational goals and tasks of personal and professional growth outlined by him.

The teaching direction is aimed at improving the quality of the educational process in universities through the use of all available coaching technology tools.

The professional direction provides purposeful formation of coaching competences of future primary school teachers as specialists, capable of using coaching technologies in all spheres of professional activity (educational, educational, organizational, methodical, professional-developmental, etc.) in interaction with students. and as a subject of professional development.

The scientific direction helps to increase the efficiency of the students' research work through the introduction of coaching technology in the practice of scientific guidance by the search activity of future primary school teachers.

Keywords: coaching, introduction of coaching, vector of introduction, direction of introduction, curator, mentor.